

ВІСНИК

УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ РОЗВИТКУ ОСВІТИ

Консультуємо. Обмінюємося ідеями. Взаємодіємо.

Київ
2022

Шановні колеги!

Війна в Україні привнесла і продовжує привносити нові виклики – руйнування шкіл, вимушено переселені учні та педагоги (які не тільки в Україні, а й за її межами), «випадання» з освітнього процесу цілих класів, шкіл, міст через бойові дії, повітряні тривоги, відключення світла. Сьогодні, як ніколи, важливо підтримувати учасників освітнього процесу, забезпечувати якість надання освітніх послуг та створювати умови для професійного розвитку педагогів, зважаючи на нові виклики.

Цього місяця ми підготували для вас особливий номер вісника, в центрі уваги якого – напрацювання Українського інституту розвитку освіти (далі – УІРО), що у 2022 році спрямував свою діяльність на підтримку освітнього процесу, на організацію діяльності з дітьми в умовах воєнного часу та професійний розвиток педагогів.

З повагою
в.о.директора
Юрій Демедюк

У ЦЬОМУ НОМЕРІ:

- матеріали щодо забезпечення якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти за результатами дослідження ECERS-3;
- нормативно-правові документи щодо професійного розвитку педагогічних працівників закладів дошкільної освіти;
- методичне забезпечення у галузі дошкільної освіти;
- підбірка корисних ресурсів на підтримку українських учнів та вчителів, які організовують навчання в умовах воєнного часу, в Україні та закордоном;
- огляд інструктивних, навчальних і методичних матеріалів на підтримку керівників і вчителів Нової української школи;
- інформування щодо освітніх матеріалів на платформі "Всеукраїнська школа онлайн" та поради для вчителя, як інтегрувати в освітній процес ці матеріали;
- реформа шкільного харчування від А до Я: де шукати інформацію і чому це важливо;
- презентація онлайн-курсу «Професійна діяльність учителя в умовах цифрового освітнього середовища»;
- кейс матеріалів для фахівців центрів професійного розвитку педагогічних працівників;
- поради щодо професійного розвитку педагогів для фахівців центрів професійного розвитку педагогічних працівників.

ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

Проведення дослідження щодо оцінювання якості освітнього процесу за методикою ECERS-3

Введення в Україні воєнного стану позначається на всіх сферах людського життя. Особливих змін зазнає освітня галузь, зокрема дошкільна. За даними Державної служби статистики України на кінець 2021 року 14 974 заклади освіти різних типів і форм власності забезпечували здобуття дошкільної освіти 1 111 358 дітям відповідного віку. За оперативною інформацією із регіонів станом на 18 листопада 2022 року 14 235 закладів освіти забезпечують здобуття дошкільної освіти майже 700 000 дітей відповідного віку. Із них 4 740 закладів надають освітні послуги у звичному режимі (очно), 4 675 – дистанційно, 980 – змішано. На жаль, 95 ЗДО зруйновано, 865 – пошкоджено. Решта ЗДО не функціонують з різних причин: перебувають на простой, є прихистком для внутрішньо-переміщених осіб, перебувають в стадії організації освітнього процесу, знаходяться на тимчасово-окупованих територіях.

Враховуючи, що державна політика у сфері дошкільної освіти є визначальною та з метою оцінки якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти України у листопаді-грудні 2021 року було проведено дослідження з використанням міжнародної методики ECERS-3.

ECERS – це міжнародна методика з оцінювання дошкільного освітнього середовища, описана у форматі шкали, яка вивчає весь спектр чинників у навколишньому середовищі, що впливають на розвиток дітей.

Всесвітньо визнана надійність і валідність шкал свідчить про їхню ефективність у дослідженні та оцінюванні діяльності закладу дошкільної освіти, що дало змогу комплексно виміряти якість дошкільної освіти в Україні.

Головна умова ефективності дослідження – оцінювання не досягнень дітей, а освітнього середовища, яке їх оточує, характеру взаємодії педагогів із вихованцями, дітей між собою, видів навчально-пізнавальної діяльності.

Структуру методики ECERS-3 складають 6 підskal, 35 параметрів, 468 індикаторів.

Методика виконує не лише діагностичну, а й прогностичну функції, оскільки результати дослідження є підставою для формування освітньої політики, спрямованої на підвищення якості дошкільної освіти, зокрема: оновлення змісту дошкільної освіти, методичних рекомендацій щодо організації освітнього процесу, приєднання до світової професійної спільноти у сфері дошкільної освіти.

Дослідження проходило у два етапи: пілотний і основний.

Пілотний етап передбачав відпрацювання інструментарію оцінювання якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти України з використанням методики ECERS-3, розробленого ДУ «УІРО», переклад, друк, видання та поширення методики ECERS-3, а також відбір та навчання національних та регіональних експертів, стратифіковану вибірку 200 закладів дошкільної освіти з різних типів місцевості і форм власності, яку здійснив ДНУ «Інститут освітньої аналітики» для проведення основного етапу дослідження.

Основний етап дослідження проходив з 01 листопада по 15 грудня 2021 року, яке проводили 8 національних і 50 регіональних експертів у 200 закладах дошкільної освіти України.

У дослідженні взяли участь 2715 дітей дошкільного віку, з них: з особливими освітніми потребами – 32 дитини, з харчовими алергічними реакціями – 17 дітей. Під час спостереження був задіяний персонал – 433 особи.

Дослідження методикою ECERS: план проведення

1	Сертифікація національних експертів	червень 2021
2	Відбір кандидатів у регіональні експерти	жовтень 2020 - січень 2021
3	Навчання кандидатів у регіональні експерти	квітень - червень 2021
4	Проведення пілотного етапу дослідження	вересень 2021
5	Проведення основного етапу дослідження у 200 ЗДО	1 листопада - 15 грудня 2021
6	Звіт щодо результатів дослідження	лютий - травень 2022

Проведення дослідження щодо оцінювання якості освітнього процесу за методикою ECERS-3

Аби переглянути матеріали основного етапу дослідження, відскануйте Qr-код

*Аби ознайомитися зі звітом
за результатами основного
етапу польового дослідження
оцінки якості освітнього
процесу в закладах
дошкільної освіти за
методикою ECERS-3,
відскануйте Qr-код*

Електронну форму інструменту оцінювання якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти було розроблено в гугл-формі й розміщено на платформі державної установи «Український інститут розвитку освіти». Форма інструменту еквівалентна паперовому бланку та здійснювала автоматичні розрахунки відповідно до формул, що регламентовані міжнародною методикою ECERS-3 по кожному окремому закладу дошкільної освіти для подальшої верифікації та генерування.

Використання міжнародної методики «Шкала оцінювання якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти (ECERS-3)» дало змогу побачити умови, що забезпечують якість освітнього процесу в ЗДО відповідно до міжнародних показників, та їх відповідність чинним пріоритетам у сфері розвитку дошкільної освіти в Україні.

У звіті докладно висвітлено результати дослідження важливих аспектів ефективного функціонування закладів дошкільної освіти: простір і меблювання; повсякденні практики особистого догляду; мовлення та грамотність; види навчально-пізнавальної діяльності; взаємодію між педагогом та дітьми; структурування програми, які окреслюють та узагальнюють умови забезпечення рівного доступу до якісної дошкільної освіти всіх дітей дошкільного віку.

А також, надано рекомендації щодо забезпечення якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти та визначено ресурсний потенціал і перспективи подальшого розвитку дошкільної освіти в Україні.

Повну версію звіту затверджено наказом Міністерство освіти і науки України від 07.07.2022 № 615 і схвалено та рекомендовано до випуску та оприлюднення вченою радою Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України (витяг з протоколу від 26.05.2022 № 7). Коротку версію звіту оприлюднено на сайті МОН.

З метою використання результатів дослідження, визначення сильних та слабких сторін, а також можливостей та ризиків діяльності ЗДО розроблено [Методичні рекомендації з питань забезпечення якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти за результатами дослідження ECERS-3.](#)

Для детального ознайомлення з особливостями впровадження методики ECERS-пропонуємо переглянути [серію вебінарів](#) на офіційних сайтах Міністерства освіти і науки України та державної установи «Український інститут розвитку освіти».

Радимо використовувати «Шкалу оцінювання якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти. Третя редакція (ECERS-3)» та результати проведеного дослідження:

- закладам дошкільної освіти – для рефлексії та визначення подальших цілей щодо поліпшення якості освітнього процесу;
- органам управління – для узагальнення та аналізу висновків, прийняття управлінських рішень;
- інституції незалежного оцінювання якості освіти – для експертизи і моніторингу якості дошкільної освіти в Україні загалом;
- закладам вищої освіти з підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних працівників – для підвищення рівня підготовки фахівців для освітнього напрямку «Дошкільна освіта».

Аби переглянути серію вебінарів за методикою ECERS-3, відскануйте Qr-код

Серія вебінарів для педагогів **Якісна дошкільна освіта в Україні**

14 вересня 2021 року

14:00 – 16:00

Міжнародна методика ECERS-3:
досвід Швеції у використанні методики

Забезпечення якості освітнього процесу в зкладах дошкільної освіти за результатами дослідження ECERS-3

Професійний розвиток педагогічних працівників зкладів дошкільної освіти

Не зважаючи на те, що відбулося перше в Україні дослідження якості освітнього процесу за міжнародною методикою ECERS-3, ознайомлення з даною методикою фахівців з питань дошкільної освіти продовжується і надалі (відповідно до витягу з протоколу № 2 засідання колегії Міністерства освіти і науки України від 17 жовтня 2022 року відділ дошкільної та початкової освіти УІРО працює над розробленням онлайн-курсу для педагогічних працівників закладів дошкільної освіти з ознайомлення з методикою ECERS-3; здійснює супровід та супервізію експертів ECERS-3; згідно п.2.3. Закладам післядипломної педагогічної освіти включити до програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників модуль щодо ознайомлення з міжнародними інструментами оцінювання якості освітнього простору на прикладі міжнародної методики ECERS-3).

Спільнота експертів ECERS-3, сформована під час проведення дослідження оцінювання якості освітнього простору в ЗДО, - активні агенти змін, котрі популяризують серед освітян концепцію міжнародної методики ECERS-3.

Прийняття законів «Про освіту» та «Про дошкільну освіту», затвердження нової редакції Базового компонента дошкільної освіти продовжили реформування дошкільної галузі з урахуванням вимог сьогодення та приведення її до відповідності міжнародним стандартам. Створення сучасного, комфортного, здорового та інклюзивного освітнього середовища вимагає якісної підготовки сучасних педагогічних працівників.

Тому Міністерством освіти і науки України були розроблені професійні стандарти «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти» та «Вихователь закладу дошкільної освіти», затверджені відповідними наказами Міністерства економіки України № 620-21 та № 755-21.

У професійних стандартах в установленому порядку подано загальні відомості, розкрито інформацію про навчання та професійний розвиток педагогічних працівників, представлено перелік нормативно-правових документів, що регулюють професійну діяльність, окреслено перелік трудових функцій, описано загальні та професійні компетентності, що є базою для формування професійних кваліфікацій.

У документах основну увагу приділено професійним компетентностям фахівця. Професійні компетентності становлять сукупність знань, умінь і навичок, професійно значущих якостей особистості, що забезпечують здатність виконувати на певному рівні трудові функції, визначені відповідним професійним стандартом.

Саме на професійний стандарт в першу чергу мають орієнтуватися суб'єкти підвищення кваліфікації, а також заклади вищої педагогічної освіти. На основі професійних стандартів розробляють стандарти вищої та фахової передвищої освіти, що використовують для розроблення та вдосконалення освітніх програм підготовки майбутніх фахівців.

Відділом дошкільної та початкової освіти УІРО розроблено методичні рекомендації щодо впровадження Професійних стандартів «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти» та «Вихователь закладу дошкільної освіти», Типові програми щодо впровадження Професійних стандартів «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти» та «Вихователь закладу дошкільної освіти».

Із урахуванням реалій та викликів сьогодення, а також із запровадженням реформи загальної середньої освіти, постало питання про розробку нової редакції Базового компонента дошкільної освіти, що є [Державним стандартом дошкільної освіти](#) в Україні (далі – Державний стандарт). Нова редакція документа була затверджена 12 січня 2021 року і розміщена на сайті Міністерства освіти і науки України.

Професійний розвиток педагогічних працівників закладів дошкільної освіти

Аби ознайомитися з
Типовою програмою щодо
впровадження Професійного
стандарту «Керівник
(директор) закладу
дошкільної освіти»,
відскануйте Qr-код

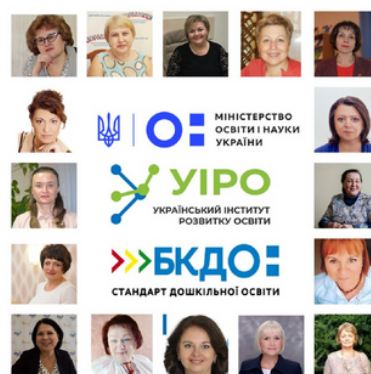
Аби ознайомитися з
Типовою програмою щодо
впровадження Професійного
стандарту «Вихователь
закладу дошкільної освіти»,
відскануйте Qr-код

Ознайомлення з новою редакцією Державного стандарту «Базовий компонент дошкільної освіти»

Ознайомлення з новою редакцією Державного стандарту «Базовий компонент дошкільної освіти»

«Дошкільна освіта є невід'ємним складником та першим рівнем у системі освіти – стартовою платформою особистісного розвитку дитини. Затверджений стандарт забезпечить підвищення якості дошкільної освіти в Україні та приведення її до відповідності міжнародним стандартам. В основу документа покладено ідеї гуманістичної педагогіки, патріотичного та громадянського виховання та солідарної відповідальності держави, громади, родини, фахівців педагогічної освіти й інших професій, причетних до піклування, догляду та розвитку дітей дошкільного віку», – зазначив Міністр освіти і науки України Сергій Шкарлет.

З метою ознайомлення педагогічної спільноти з Державним стандартом ДУ «Український інститут розвитку освіти» спільно з Міністерством освіти і науки України та за участі авторського колективу розробників Державного стандарту дошкільної освіти організовано серію вебінарів щодо реалізації [Програми підвищення кваліфікації](#) для забезпечення підготовки та проведення сертифікації регіональних тренерів. [Підготовлено 100 тренерів для тренерів](#), (по 4 особи від кожної області, серед яких представники департаментів/управлінь освіти, викладачі ОІППО, ЦПР ПП, практики) які імплементують Державний стандарт дошкільної освіти на регіональному рівні. Крім того, створено [електронну книжку «Базовий компонент дошкільної освіти. Нова редакція та поради для організації освітнього процесу» в е-журналі «Практика управління дошкільним закладом»](#).

Працівники відділу дошкільної та початкової освіти спільно з розробниками Базового компонента підготували навчально-методичний посібник Державний стандарт дошкільної освіти: особливості впровадження.

17 грудня 2021 року відбувся перший Всеукраїнський педагогічний марафон «Інновації в освітньому процесі ЗДО: педагоги, батьки, діти. Віночок освітніх програм українського дошкілля», що презентував дев'ять освітніх програм розвитку, навчання і виховання.

У продовження розпочатої роботи і попри активні бойові дії в країні працівниками відділу дошкільної та початкової освіти обрано наступний крок – спільно з Міністерством освіти і науки України та у партнерстві з видавництвом «Ранок» 2 червня 2022 року розпочався Всеукраїнський онлайн марафон «Реалізація змісту Державного стандарту дошкільної освіти в парціальних програмах». Організовані та проведені зустрічі з авторськими колективами розробників парціальних програм з педагогічною спільнотою.

За результатами цих зустрічей освітянська та батьківська спільноти ознайомилися з чинними парціальними програмами, рекомендованими для впровадження в ЗДО. Про актуальність теми та нагальність проведення заходу говорить статистика: 115 365 педагогів закладів дошкільної освіти стали учасниками та отримали сертифікати. Всі матеріали розміщені на офіційних сайтах МОН, УІРО, Видавництва «Ранок».

Ознайомлення з новою редакцією Державного стандарту «Базовий компонент дошкільної освіти»

Ознайомлення з ною редакцією Державного стандарту «Базовий компонент дошкільної освіти»

Здобутком відділу дошкільної та початкової освіти УІРО є співпраця з провідними науковцями та практиками у галузі дошкільної освіти.

Позитивним прикладом є розроблена парціальна програма з патріотичного виховання для дітей старшого дошкільного віку «Моя країна – Україна» (автор Гавриш Н.В., Косенчук О.Г., Піроженко Т.О.) надано гриф «Схвалено для використання в освітньому процесі», який зареєстрований у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 1.0013 – 2022.

Навчально-методичний комплект: хрестоматія з національно-патріотичного виховання дітей старшого дошкільного віку «Моя країна – Україна», робочий зошит з національно-патріотичного виховання дошкільників «Моя країна – Україна» (авт. Гавриш Н.В., Косенчук О.Г.) надано гриф «Схвалено для використання в освітньому процесі», який зареєстрований у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 1.0012 – 2022.

**Схвалено для
використання
в освітньому
процесі**

Парціальна програма з національно-патріотичного виховання дітей старшого дошкільного віку «Моя країна – Україна» (авт. Гавриш Н.В., Косенчук О.Г., Піроженко Т.О.) надано гриф «Схвалено для використання в освітньому процесі», що зареєстровано у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 1.0013-2022 (лист ІМЗО від 29.06.2022 № 22.1/12-183)

Навчально-методичному комплекту, що складається з: парціальної програми, хрестоматії та робочого зошита з національно-патріотичного виховання дошкільників «Моя країна – Україна», надано гриф «Схвалено для використання в освітньому процесі», що зареєстровано у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 1.0012-2022 (лист ІМЗО від 29.06.2022 № 22.1/12-184)

У тісній співпраці з відділом дошкільної освіти МОН, Інститутом психології ім.Г.С.Костюка НАПН України, ВГО «Асоціація працівників закладів дошкільної освіти» з урахуванням реалій сьогодення та з метою підвищення якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти відділом дошкільної та початкової освіти було розроблено низку методичних рекомендацій:

- Методичні рекомендації щодо здійснення освітньої діяльності з питань дошкільної освіти на період дії правового режиму воєнного стану” (лист МОН № 1/3845-22 від 02.04.2022)
- Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти в літній період.
- Методичні рекомендації впровадження професійного стандарту керівника (директора) закладу дошкільної освіти
- Методичні рекомендації щодо окремих питань діяльності закладу дошкільної освіти у 2022/2023 навчальному році
- Методичні рекомендації з питань забезпечення якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти за результатами дослідження ECERS-3.

Розроблення методичних рекомендацій

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ОСВІТИ

«Навчаємося без кордонів»

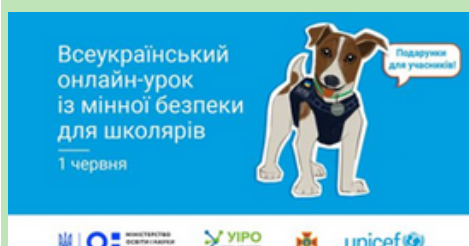
Аби ознайомитися з проектом, відскануйте Qr-код

Всеукраїнський онлайн розклад

Аби ознайомитися з розкладом, відскануйте Qr-код

Інтерактивні уроки з мінної безпеки

Проект [«Навчаємося без кордонів»](#) – ініціатива UIPO як відповідь на події, пов'язані з бойовими діями на території України, внаслідок яких десятки тисяч дітей та їхніх сімей змушені тривалий період знаходитися в укриттях або взагалі переїжджати в інші країни. «Навчаємося без кордонів» – підбірка корисних освітніх ресурсів на підтримку українських учнів та вчителів, які організовують навчання в умовах воєнного часу, а також дозвілля, надаючи психолого-соціальну підтримку учасникам освітнього процесу.

UIPO планує підтримувати цей проект і доповнювати новими ресурсами.

З 14 березня 2022 року МОН України спільно з UIPO та IM3O запровадили для українських школярів проект «Всеукраїнський онлайн розклад»: спільний для всієї країни розклад уроків з онлайн-ресурсами для його проведення. Це допомогло налагодити освітній процес протягом березня-травня, надати підтримку і відчуття певної стабільності дітям.

Унаслідок збройної агресії росії, зараз Україна є найбільш замінованою територією в Європі. Для мінімізації загроз, пов'язаних із активними бойовими діями та наслідками військового вторгнення, після деокупації територій розпочато просвітницьку діяльність щодо принципів мінної безпеки. Зокрема 1 червня 2022 року до Дня захисту дітей UIPO спільно з ЮНІСЕФ проведено Всеукраїнські онлайн-уроки з мінної безпеки.

Зараз інтерактивні уроки з мінної безпеки доступні на вебплатформі дистанційного навчання «Всеукраїнська школа онлайн».

Урок з мінної безпеки для початкових класів дивіться за [посиланням](#).

Урок з мінної безпеки для середніх і старших класів дивіться за [посиланням](#).

Вебплатформа дистанційного навчання [«Всеукраїнська школа онлайн»](#) (далі – ВШО) стала важливою підтримкою для учнів і вчителів України в умовах повномасштабного вторгнення. Частина уроків була розроблена впродовж 2020–2021 роках за кошти державного бюджету. У 2022 році неоціненну підтримку щодо подальшого наповнення платформи надає Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ): забезпечує завершення всіх розпочатих курсів, зокрема для 5 та 6 класів, які починають навчатися за новим Державним стандартом базової середньої освіти з 2022 і 2023 років відповідно. Частина освітніх матеріалів вже розроблена і буде розміщена до кінця грудня, решта буде поступово доповнюватися в 2023 році. Важливим є те, що до кінця грудня на платформі буде розміщено 3500 уроків, які забезпечують 73 курси для 5–11 класів.

Зараз на ВШО зареєстровано майже пів мільйона користувачів. З початку повномасштабних бойових дій освітні матеріали вебплатформи стали доступними без реєстрації.

До першої десятки країн по використанню уроків ВШО під час війни входять Україна, Польща, Німеччина, Чехія, Нідерланди, Італія, Франція, Австрія, Великобританія, Іспанія. При цьому 83% відео дивляться в Україні – понад 6 млн переглядів за час війни, 3,9% припадає на Польщу і 3,4% – на Німеччину.

Використання матеріалів платформи ВШО в освітньому процесі сприятиме рівному доступу до здобуття освіти учнями, які перебувають не тільки на території України, але й на тимчасово окупованих територіях чи за кордоном, але хочуть навчатися українською мовою за українськими навчальними програмами.

Аби ознайомитися з уроками,
відскануйте Qr-код

Вебплатформа дистанційного навчання «Всеукраїнська школа онлайн»

Вебплатформа
дистанційного навчання
«Всеукраїнська школа
онлайн»

Вебінар «Всеукраїнська школа онлайн на допомогу вчителеві»

Подивитися запис вебінару
можна перейшовши за Qr-
кодом або покликанням
<https://www.facebook.com/eschool.net.ua/videos/1311932296299990/>

З метою інформаційної й методичної підтримки вчителів щодо використання матеріалів Всеукраїнської школи онлайн для реалізації змішаного і дистанційного навчання співробітники УІРО розробили інструктивні, методичні матеріали і провели низку заходів на підтримку вчителів:

- «Путівник по Всеукраїнській школі онлайн» ([українською](#) і [англійською](#) мовами);
- [Методичні рекомендації](#) для вчителів 5-11 класів щодо використання електронних освітніх матеріалів вебплатформи дистанційного навчання «Всеукраїнська школа онлайн» в освітньому процесі;
- Вебінар, який відбувся 28 вересня 2022 року, «Всеукраїнська школа онлайн на допомогу вчителеві» передивилися майже 16 тис. глядачів. У ньому ви дізнаєтеся:
 - що таке ВШО;
 - відповіді на гострі питання про ВШО;
 - які можливості уроків ВШО для організації дистанційної та змішаної форм навчання;
 - як розробити сучасний урок з допомогою ВШО.

Як користуватися вебплатформою
дистанційного навчання

User Guide to the distance learning
platform

Путівник по
Всеукраїнській школі
онлайн

A guide to the All-
Ukrainian Online School

**Триває робота по забезпеченню
наповнення платформи ВШО
електронними освітніми матеріалами для
педагогічних працівників.**

У грудні цього року Всеукраїнська школа онлайн поповниться діагностичними тестами з математики й української мови для учнів 5, 7 та 9 класів. Цей інструмент розробила команда проєкту «Супровід урядових реформ в Україні» (SURGe) у співпраці з Міністерством освіти і науки України.

«Два роки коронавірусу, а тепер повномасштабна війна в Україні спровокували виникнення обмежень у доступі учнів і вчителів до освітнього процесу, а як наслідок – втрати у навчальному часі, змісті, уміннях і знаннях учнів. Тепер на платформі ВШО вчителі і учні можуть продіагностувати та вчасно надолужити ці втрати,» – зазначив генеральний директор директорату цифрової трансформації Міністерства освіти і науки України Дмитро Завгородній.

Тести створені, щоб допомогти з'ясувати, як учні засвоїли теми з попередніх двох років навчання та виявити ті, над якими потрібно додатково попрацювати. Для розробки тестів команда SURGe залучила вчителів-практиків, авторів стандартів і навчальних програм, а також професійних тестологів.

Діагностичні тести складаються із двох блоків – первинного та вторинного тестування. Первинне тестування учням варто пройти на початку навчального року. За його підсумками вчитель отримує детальний звіт, який містить і загальну статистику успішності, і рекомендації, які конкретно теми потребують додаткового опрацювання. Звіт із своїми результатами отримує також кожен учень, а також перелік посилань на матеріали, які варто опрацювати, щоб покращити результати навчання у темах, у яких були допущені помилки. Звіт для вчителя – це джерело інформації про те, над якими темами потрібно додатково попрацювати з усім класом, а що надолужити треба із окремими учнями. Після того, як учитель та учні провели роботу над прогалинами, варто пройти вторинне діагностичне тестування, яке покаже, наскільки надолуження було ефективним.

**Тести для
діагностування
освітніх втрат
від проєкту
Surge**

Промо ролик про
використання діагностичних
матеріалів

Онлайн - курс «Професійна діяльність учителя в умовах цифрового освітнього середовища»

Аби перейти до онлайн-курсу, відскануйте Qr-код

У 2023 році УІРО планує розширення списку курсів на ВШО. У планах розроблення решти курсів обов'язкового компоненту, а далі – й курсів за вибором. Вже відбувається розміщення і пілотування курсів з інформатики для всіх класів, починаючи з початкової школи. Також у найближчій перспективі оновлення курсів для 5–6 класів НУШ відповідно до нового державного стандарту, а також розширення діяльнісної складової курсів (завдяки вправам, завданням, проектам).

Професійна діяльність учителя в умовах цифрового освітнього середовища

Аби підтримати професійний розвиток педагогічних працівників та показати їм усі вигоди Нової української школи і можливості ВШО, УІРО за підтримки Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) розробив онлайн-курс «Професійна діяльність учителя в умовах цифрового освітнього середовища» (<https://edway.in.ua/uk/mpk/450/detail/>).

Курс складається з 5 тем, містить відео, текстові матеріали, завдання і тести для самоперевірки. Він доступний вільно на сайті УІРО для перегляду, але, якщо ви хочете отримати сертифікат, вам необхідно:

- Зареєструватися на платформі EdWay: <https://edway.in.ua/uk/>
- Зареєструватися на курс: <https://edway.in.ua/uk/mpk/450/detail/>
- Пройти курс: <https://uied.org.ua/onlajn-kurs-dlya-vchyteliv/>
- Виконати всі вправи і завдання в курсі та пройти підсумковий тест з успішністю не менше 70%.

У 2023 році заплановано продовжувати навчальні активності для педагогічних працівників, зокрема заплановано розробити курси щодо методики викладання окремих навчальних предметів та інтегрованих курсів, про використання сучасних підходів і технологій до навчання.

Здорове харчування є надзвичайно важливим для формування здорової нації. Але в умовах воєнної агресії здорове харчування також надзвичайно важливе для психологічного здоров'я. Актуальна перевірена інформація щодо реформи шкільного харчування та як його впровадити в умовах воєнного стану міститься на сайті <https://znaimo.gov.ua/>.

У цьому навчальному році понад три тисячі українських шкіл відкрилися й функціонують у звичайному режимі. Ще трохи більше чотирьох тисяч – у змішаному. Однак, на жаль, можливість забезпечувати учнів гарячим харчуванням є в трохи більш як половини шкіл. Найскладніше відновлювати роботу на деокупованих територіях. Як відновити харчування в інших школах країни та які умови потрібно для цього створити, нещодавно обговорювалось на стратегічній сесії разом із Оленою Зеленською, МОН, УІРО, МОЗ, ДПСС, Національною асоціацією громадського харчування, Cultfood та Євгеном Клопотенком, а також міжнародними партнерами реформи: швейцарсько-українськими проектами DECIDE та «Діємо для здоров'я», ЮНІСЕФ, World Food Program.

Для того, аби допомогти громадам забезпечити дітей повноцінним та здоровим харчуванням в закладах освіти, команда реформи залучає донорів та додаткові інвестиції. Така допомога буде спрямована як на відбудову зруйнованих або пошкоджених шкільних харчоблоків, так і на забезпечення гарячим харчуванням дітей окремих категорій.

Платформа «Знаїмо»

Аби перейти до платформи «Знаймо», відскануйте Qr-код

Платформа «Знаймо» (<https://znaimo.gov.ua/>) за підтримки УІРО продовжує інформувати управлінців, освітян, батьків та представників бізнесу про найактуальніші теми організації харчування в закладах освіти, останні нормативні документи, поради меню.

Для вчителів початкових класів ЮНІСЕФ розроблено курс «Здорове харчування», його пройшли вже понад 3600 учителів.

За підтримки ЮНІСЕФ створено серію мультфільмів для початкової школи про здорові харчові звички.

За сприяння Дитячого фонду ООН ЮНІСЕФ та Євгена Клопотенка в межах ініціативи «Спільно до навчання» та професійних лікарів-дієтологів розпочато важливий цикл відеоуроків здорового харчування для батьків. Здорове харчування протягом життя, які вже розміщено на порталі «Знаймо».

Долучайтесь до формування навичок здорового способу життя через культуру здорового харчування, використовуючи матеріали Всеукраїнської платформи «Знаймо», яка є перевіреним джерелом інформації про здорове харчування.

Освітня програма закладу освіти є важливим документом Нової української школи. Вона визначає організацію освітнього процесу в закладі освіти та стратегію розвитку.

Для управлінців закладів освіти УІРО підготовлено ряд інформаційних і методичних матеріалів, а також проведено заходи щодо розроблення освітньої програми закладу освіти. Зокрема розроблені поради щодо використання [конструктора навчальних планів](#) — інструменту, розробленого на допомогу освітнім управлінцям, щоб розподіл навчального навантаження, розроблення навчального і робочого навчального плану було простішим й ефективнішим.

Упорядкування напрацьованих у межах фінського проєкту освітніх матеріалів для вчителів: <https://uied.org.ua/osvitnij-repozytarij-nush/>. Ці матеріали дають відповіді на важливі питання щодо реформи Нової української школи.

Нова українська школа: інформаційні й методичні матеріали

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГІВ: ПІДТРИМКА ЦЕНТРІВ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Карта моніторингу кількості центрів професійного розвитку педагогічних працівників

Аби переглянути карту
моніторингу кількості
центрів за областями,
перейдіть за QR кодом

Попри все в Україні триває освітня реформа. Одним із векторів освітньої реформи є трансформація системи професійного розвитку педагогічних працівників. Сьогодні як ніколи важливо підтримувати освітній процес та забезпечувати і професійний розвиток педагогів. Допомогти у цьому покликані і центри професійного розвитку педагогічних працівників (далі - центри).

За результатами моніторингу, проведеного УІРО, станом на жовтень 2022 року створено та діють 357 центрів. У порівнянні із жовтнем 2021 року – кількість центрів зросла із 346 до 357. Понад 20 і більше центрів діють у Київській, Вінницькій, Дніпропетровській, Донецькій, Сумській та Харківській областях. Попри зростання мережа центрів ще недостатньо розвинута. Центри залишаються на стадії становлення.

Кількість ЦПР ПП

Моніторинг центрів професійного розвитку педагогічних працівників
2021-2022 року за областями

■ < 7 ■ 7-10 ■ 10-14 ■ 14-17 ■ 17-22 ■ ≥ 22

Вторгнення в Україну російських військ та введення в Україні воєнного стану беззаперечно позначилися й на діяльності центрів. На жаль, є центри, які переведено на простій, перебувають на окупованій території, тимчасово не здійснюють свою діяльність. З метою інформаційної підтримки центрів створено Telegram-канал «Інфопростір для ЦПР ПП». Це інформаційний простір, де є:

- події та новини для директорів та консультантів;
- коментарі та консультації фахівців щодо професійного розвитку;
- досвід професійних спільнот педагогічних працівників;
- корисні ресурси – усе, що допоможе нам тримати стрій і не загубитися у вирі подій у цей нелегкий для України час!

Щоб приєднатися до телеграм каналу, перейдіть за покликанням <https://t.me/+w2vsiD4EC8EoMTdi>

На центри покладено завдання сприяння професійному розвитку педагогічних працівників, їх психологічна підтримка та консультування з низки питань. Виконання цих завдань є особливо

важливим в умовах воєнного часу, коли система освіти не має права зупинятися, а освітяни мають професійно зростати, аби впевнено тримати освітній фронт, підтримувати здобувачів освіти та їхні родини у ці складні часи.

**Підвищення
кваліфікації
директорів та
консультантів
центрів в умовах
воєнного стану**

Король О. Організація роботи центрів професійного розвитку педагогічних працівників в умовах воєнного часу. УІРО. 2022. 13 с.
<https://bit.ly/3Hu1Un5>

Новик І. М. На допомогу фахівцям центрів професійного розвитку педагогічних працівників: кейс матеріалів. УІРО. 2022. 6 с. <https://bit.ly/3Qjxg1E>

Посібники для засновників, директорів та консультантів центрів

Аби переглянути матеріали перейдіть за Qr-кодом або покликанням
<https://uied.org.ua/fahivczyamy-uuro-pidgotovleni-posibnyky-dlya-czpr-pp/>

Співробітниками УІРО забезпечено організацію та проведення підвищення кваліфікації директорів та консультантів центрів професійного розвитку педагогічних працівників. Навчання проводилося у квітні-червні в онлайн-форматі з групами по 30-40 осіб.

За результатами навчання сертифікати на 1 кредит ЄКТС (30 годин) отримали 488 слухачів. У навчанні брали участь представники центрів з 24 областей та м.Києва.

За результатами навчання сертифікати на 1 кредит ЄКТС (30 годин) отримали 488 слухачів. У навчанні брали участь представники центрів з 24 областей та м. Києва.

Усі учасники отримали кейс матеріалів з електронними ресурсами та брошуру з відповідями на основні питання щодо організації роботи центрів в умовах воєнного часу.

Для засновників, директорів та консультантів центрів професійного розвитку педагогічних працівників, УІРО підготував три посібники, що охоплюють практичні рекомендації, зразки документів, відповіді на актуальні питання. Видання здійснені за підтримки Європейського центру імені Вергеланда в рамках Програми підтримки освітніх реформ в Україні «Демократична школа». Електронні варіанти посібників були надіслані в усі центри України. Якщо ви не отримали посібник - перейдіть за покликанням та завантажте їх собі аби переглянути у зручний для вас час.

Презентація посібників відбулася 03 листопада 2022 року та доступна у записі.

Наразі триває робота над базовим онлайн курсом для фахівців центрів професійного розвитку педагогічних працівників. Курс буде презентований у 2023 році.

Одним із завдань центрів є координація діяльності професійних спільнот. В умовах воєнного стану зросла потреба згуртування всіх освітян у професійні спільноти за принципом «рівний рівному». Аби підтримати центри щодо можливих форм, засобів та методів координації діяльності професійних спільнот, було **проведено серію вебінарів «Професійні спільноти: кращі міжнародні практики»**.

Вебінари були організовані та проведені командою Українського інституту розвитку освіти спільно з Всеукраїнським фондом «Крок за кроком» за підтримки Європейського центру імені Вергеланда (The European Wergeland Centre/EWC) та Міжнародної асоціації «Крок за кроком» (International Step by Step Association/ISSA). Під час заходів міжнародні та українські експерти презентували досвід діяльності професійних спільнот освітян у Фінляндії, Грузії, Молдові, Норвегії, Словенії та Хорватії. Записи вебінарів з описами та додатковими ресурсами доступні у відеохабі «Професійні спільноти: кращі міжнародні практики».

Для перегляду запису презентації посібників, перейдіть за Qr-кодом

Діяльність професійних спільнот

Відеохаб «Професійні спільноти: кращі міжнародні практики», щоб переглянути, перейдіть за Qr-кодом

Моніторинг впровадження педагогічної інтернатури в закладах освіти

Аби переглянути карту
моніторингу впровадження
педагогічної інтернатури
за областями перейдіть за
QR кодом.

Заклади загальної середньої освіти: стандарти та методичні рекомендації

Відповідно до завдань Оперативного плану МОН, УІРО здійснює моніторинг впровадження педагогічної інтернатури в закладах освіти.

Станом на листопад 2022 року запроваджено педагогічну інтернатуру в 529 закладах освіти, де проходять інтернатуру 923 інтерни, з них:

- 244 інтерни – педагогічні працівники, що працюють у 1-4 класах;
- 561 інтерн – педагогічні працівники, що працюють у 5-11 класах.

Згідно з Положенням про педагогічну інтернатуру, методичну підтримку організації заходів педагогічної інтернатури можуть здійснювати й центри професійного розвитку педагогічних працівників.

У 2023 році продовжимо роботу над розробленням матеріалів, що допоможуть якісно організувати методичну підтримку організації заходів педагогічної інтернатури й зокрема діяльність педагогів-наставників.

Стандарти та методичні рекомендації до них

У 2020-2021 рр. створено професійні стандарти [«Керівник \(директор\) закладу загальної середньої освіти»](#) та [«Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти»](#), [«Вчитель закладу загальної середньої освіти»](#), [«Вчитель з початкової освіти \(з дипломом молодшого спеціаліста\)»](#).

Щоб краще розібратися із питаннями застосування стандартів, методистами сектору професійного розвитку педагогічних працівників УІРО були розроблені методичні рекомендації для працівників центрів, керівників і педагогічних працівників закладів освіти, суб'єктів підвищення кваліфікації, засновників та закладів вищої освіти щодо застосування професійного стандарту [«Керівник \(директор\) закладу загальної середньої освіти»](#) та професійного стандарту за професіями [«Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти»](#), [«Вчитель закладу загальної середньої освіти»](#), [«Вчитель з початкової освіти \(з дипломом молодшого спеціаліста\)»](#).

Як стандарти працюють на практиці, невдовзі поділимося з вами досвідом та прикладами з практики!

Методичні рекомендації щодо створення ресурсних кімнат у закладах загальної середньої освіти

Попри все ми маємо піклуватися про забезпечення доступних і гідних умов для здобуття освіти нашими дітьми, сприяти їхньому всебічному розвитку, гармонізації психоемоційного стану та психологічному розвантаженню.

Презентуємо [методичні рекомендації](#) щодо створення ресурсних кімнат у закладах загальної середньої освіти.

Практичні поради опубліковані на сайті УІРО <https://uied.org.ua/> та стануть у нагоді керівникам закладів освіти, педагогам, асистентам педагога чи іншим фахівцям.

Методичний кейс для педагогічних працівників

Аби ознайомитися з методичними рекомендаціями щодо створення ресурсних кімнат у закладах загальної середньої освіти, відскануйте Qr-код

Рекомендації можна
завантажити
за покликанням або
за Qr-кодом

Методичні рекомендації для закладів освіти щодо створення відповідних умов і привітної атмосфери для взаємодії учасників освітнього процесу і збільшення залученості батьків та опікунів

Ми розуміємо всю небезпеку від нападу росіян і від їхніх ракет. Свідомі, що не можемо усунути цю небезпеку, але ми можемо зменшити ризики через створення відповідних умов і привітної атмосфери для взаємодії учасників освітнього процесу, як під час очного навчання, так і дистанційного.

Саме з цією метою, УІРО спільно з фахівцями державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» (далі – ІМЗО) розроблено «Методичні рекомендації для закладів освіти щодо створення відповідних умов і привітної атмосфери для взаємодії учасників освітнього процесу і збільшення залученості батьків та опікунів».

У рекомендаціях представлено ключові напрями створення таких умов:

- Налагодження ефективної комунікації між усіма учасниками освітнього процесу.
- Створення й забезпечення комфортного фізичного та психологічного середовища.
- Розвиток демократичних цінностей та виховання поваги до різноманітності.

А також акцентовано увагу на залученості батьків/законних представників до освітнього процесу, як в умовах воєнного, так і післявоєнного стану.

У 2022 році сектор професійного розвитку педагогічних працівників UIPO продовжив хорошу традицію створення і видання серії інформаційних вісників для фахівців центрів професійного розвитку педагогічних працівників.

У вісниках:

- роз'яснення важливих питань, пов'язаних із організацією освітнього процесу і професійним розвитком педагогічних працівників закладів освіти різних рівнів і форм власності;
- відповіді на часті запитання;
- висвітлення позитивного досвіду роботи центрів;
- інформація про корисні інструменти та освітні ресурси для навчання та викладання.

Так, у 2022 році вийшло три вісники:

- у [першому номері](#) (від 28.01.2022) дізнаєтесь про те, як урізноманітнити зустрічі професійних спільнот за допомогою книг, а ще познайомитесь із центрами Закарпаття;

- у [другому номері](#) (від 29.03.2022) – підбірка ресурсів, які будуть корисними для педагогічних працівників у організації та здійсненні освітнього процесу для дітей, які тимчасово внутрішньо переміщені або виїхали за межі нашої країни;

- [третій номер](#) (від 04.07.2022) особливий, в центрі його уваги – Національна платформа «EdWay» та її можливості для професійного розвитку педагогічних працівників.

Усі номери вісників знаходяться у вільному доступі на офіційному сайті UIPO - <https://uied.org.ua/>.

**Вісник сектору
професійного
розвитку
педагогічних
працівників**

Над номером працювали:

Юрій Демедюк, в.о. директора ДУ «Український інститут розвитку освіти».

Оксана Федоренко, начальник сектору професійного розвитку педагогічних працівників;

Ірина Новик, методист сектору професійного розвитку педагогічних працівників;

Ірина Круть, начальник відділу базової, профільної середньої освіти та профорієнтаційної роботи;

Людмила Лисогор, методист відділу базової, профільної середньої освіти та профорієнтаційної роботи;

Ярослав Маляренко, методист відділу базової, профільної середньої освіти та профорієнтаційної роботи;

Ольга Косенчук, начальник відділу дошкільної освіти та початкової освіти;

Оксана Гура, методист відділу дошкільної освіти та початкової освіти;

Алла Регент, методист відділу дошкільної освіти та початкової освіти;

Ольга Стягунова, методист відділу дошкільної освіти та початкової освіти;

Ніна Слюсаренко, начальник відділу навчальної літератури;

Алла Ворожбит, методист відділу навчальної літератури.